

Što trebate znati o imenicama u slovenskom:

U slovenskom postoje tri gramatička roda:
Postoji **muški**, **ženski** i **srednji** rod.
U slovenskom postoji **šest** **padeža**.
Uz to u muškom rodu i "živost" igra ulogu.

Pravila za određivanje gramatičkog roda:		
Imenice muškog roda	Imenice ženskog roda	Imenice srednjeg roda
Gramatički rod = prirodni rod		
Završavaju suglasnikom tj. nemaju nastavak U rijetkim slučajima završavaju na -a*	Završavaju na – a ili suglasnikom tj. nemaju nastavak U rijetkim slučajima završavaju na -tev ili -ev	Završavaju na -é, -ó, -e ili -o

* (Pozor: Ove imenice muškog roda se gramatički tretiraju kao imenice ženskog roda!!)

Dvojina u slovenskom

U slovenskom jeziku ne postoji samo jednina i množina, nego i **dvojina**.
Dvojina se uvijek odnosi na **dva** živa bića ili predmeta
Primjer:
sestra → sestra
sestri → **dvije** sestre

Padeži u slovenskom

Imenice u slovenskom jeziku se dekliniraju u šest padeža.

1. Nominativ (Imenovalnik): Tko? Što?
2. Genitiv (Rodilnik): Koga? Čega?
3. Dativ (Dajalnik): Komu? Čemu?
4. Akuzativ (Tožilnik): Koga? Što?
5. Lokativ (Mestnik): Kome? Čemu?
6. Instrumental (Orodnik): Kim? Čim?

Pozor:

Genitiv se u slovenskom koristi u slijedećim slučajima:

- posvojna uloga – Od koga? (Čije?)
- Kod objekta niječne rečenice
Primjer:
Sonca nisam videl. → Sunca nisam vidio.
- Nakon određenih prijedloga

Deklinacija imenica muškog roda:

U slovenskom postoje četiri deklinacije, koje se mogu identificirati po završetku u genitivu.

Kod imenica muškog roda se razlikuje između živih (ljudi i životinja) i neživih imenica.

Pravila za deklinaciju imenica muškog roda:

- Kod živih imenica muškog roda u jednini su genitiv i akuzativ identični.
- Kod neživih imenica muškog roda u jednini su nominativ i akuzativ identični.

Tablica deklinacije imenica muškog roda:

Deklinacija imenica muškog roda, koje završavaju na suglasnik			
Padež	Jednina	Dvojina	Množina
Imenovalnik	-ø korák, fánt	-a koráka, fánta	-i koráki, fánti
Rodilnik	-a, -ú, -é koráka, fánta	-ov korákov, fántov	-ov korákov, fántov
Dajalnik	-u koráku, fántu	-oma korákoma, fántoma	-om korákom, fántom
Tožilnik	-ø korák, fánta	-à koráka, fánta	-e koráke, fánte
Mestnik	pri + -u pri koráku, pri fántu	pri + -ih pri korákih, pri fántih	pri + -ih pri korákih, pri fántih
Orodnik	z/s + -om s korákom, s fántom	z/s + -oma s korákoma, s fántoma	z/s + -i s koráki, s fánti

Deklinacija imenica muškog roda, koje završavaju na -a:

Ove se imenice dekliniraju kao ženske imenice, koje završavaju na -a.

Pozor:

No ako toj imenici muškog roda, koja gramatički vrijedi kao imenica ženskog roda, pridodate pridjev, onda taj mora biti u muškom rodu.

Deklinacija imenica ženskog roda:

Tablica deklinacije imenica ženskog roda, koje završavaju na -a:

Deklinacija imenica ženskog roda na -a			
Padež	Jednina	Dvojina	množina
Imenovalnik	-a violína	-i violíni	-e violíne
Rodilnik	-e violíne	violín	violín
Dajalnik	-i violíni	-ama violínama	-am violínam
Tožilnik	-o violíno	-i violíni	-e violíne
Mestnik	pri + -i pri violíni	pri + -ah pri violínah	pri + -ah pri violínah
Orodnik	z/s + -o z violíno	z/s + -ama z violínama	z/s + -ami z violínami

Kod većine imenica, koje završavaju na -a, naglasak ostaje na istom mjestu.

Deklinacija ženskih imenica, koje završavaju na suglasnik::

Ako imenica ženskog roda završava suglasnikom, onda pri deklinaciji morate obratiti pažnju na to, radi li se o imenici s poluglasnikom ili bez.

Deklinacija imenica ženskog roda, koje završavaju suglasnikom						
Padež	Jednina		Dvojina		Množina	
	S poluglasnikom	Bez poluglasnika	S poluglasnikom	Bez poluglasnika	S poluglasnikom	Bez poluglasnika
Imenovalnik	mísel	perút	-i mísl	-i perúti	-i mísl	-i perúti
Rodilnik	-i mísl	-i perúti	-i mísl	-i perúti	-i mísl	-i perúti
Dajalnik	-i mísl	-i perúti	-ima míslima	-ma perútma	-im míslim	-im perútim
Tožilnik	mísel	perút	-i mísl	-i perúti	-i mísl	-i perúti
Mestnik	o/pri + -i o/ pri mísl	o/pri + -i o/ pri perúti	o/pri + -ih o/ pri mísl	o/pri + -ih o/ pri perúti	o/pri + -ih o/ pri mísl	o/pri + -ih o/ pri perúti
Orodnik	z/s + -ijo z míslijo	z/s + -jo s perútjo	z/s + -ima z míslima	z/s + -mi s perútimi	z/s + -imi z míslimi	z/s + -mi s perútimi

Deklinacija imenica ženskog roda na završetak -tev/ -ev:

Deklinacija imenica ženskog roda na -tev/ -ev			
Padež	Jednina	Dvojina	Množina
Imenovalnik	bréskev	-i bréskvi	-e bréskve
Rodilnik	-e bréskve	bréskev	bréskev
Dajalnik	-i bréskvi	-ama bréskvama	-am bréskvam
Tožilnik	bréskev	-i bréskvi	-e bréskve
Mestnik	o/ pri + -i o / pri bréskvi	o/ pri + -ah o / pri bréskvah	o/ pri + -ah o / pri bréskvah
Orodnik	z/ s + -ijo z bréskvijo	z/ s + -ama z bréskvama	z/ s + -ami z bréskvami

Pozor:

Kod nekih imenica ženskog roda (npr.: kóst, kosti) se pri deklinaciji mijenja samoglasnik na kraju ili se pomiče naglasak. Za ovaj fenomen ne postoji konkretno pravilo. Deklinacije ovih riječi trebate naučiti napamet.

Deklinacija imenica **srednjeg** roda

Deklinacija imenica srednjeg roda na -o/-ó

Deklinacija imenica srednjeg roda na -o/ó			
Padež	Jednina	Dvojina	Množina
Imenovalnik	-o/ -ó mésto	-i mésti	-a mésta
Rodilnik	-a mésta	mést	mést
Dajalnik	-u méstu	-oma méstoma	-om méstom
Tožilnik	-o/ ó mésto	-i mésti	-a mésta
Mestnik	o/ pri + -u o/ pri méstu	o/ pri + -ih o / pri méstih	o/ pri + -ih o / pri méstih
Orodnik	s/z + -om z méstom	s/z + -oma z méstoma	s/z + -i z mésti

Deklinacija imenica srednjeg roda na -e/ -é

Deklinacija imenica srednjeg roda na -e/ -é			
Padež	Jednina	Dvojina	Množina
Imenovalnik	-e/ -é sónce	-i sónci	-a sónca
Rodilnik	-a sónca	sónc	sónc
Dajalnik	-u sóncu	-ema/ -oma* sóncema	-em/ -om* sóncem
Tožilnik	WS/ -é sónce	-i sónci	-a sónca
Mestnik	o/pri + -u o/ pri sóncu	o/pri + -ih o / pri sóncih	o/pri + -ih o / pri sóncih
Orodnik	s/z + em/ -om* s sóncem	s/z + ema/ -oma* s sóncema	s/z + -i s sónci

* Kod imenica, čiji korijen završava na c, j, č, š, ž, u instrumentalu jednine i dvojine i u dativu dvojine i množine, o prelazi u e.

Što trebate znati o pridjevima u slovenskom jeziku:

Pridjevi u slovenskom jeziku su promjenjive, koji stoje uz imenicu i pobježe ju opisuju. Pridjevi se prilagođavaju imenici uz koju stoje u rodu, broju i padežu.

Deklinacija pridjeva u jednini:

Pridjevi u jednini			
Padež	Muški rod	Ženski rod	Srednji rod
Imenovalnik	* lep	-a lepa	-o lepo
Rodilnik	-ega lepega	-e lepe	-ega lepega
Dajalnik	-emu lepemu	-i lepi	-emu lepemu
Tožilnik	-ega lepega	-o lepo	-o lepo
Mestnik	o/pri + -em o/pri lepem	o/pri + -i o/pri lepi	o/pri + -em o/pri lepem
Orodnik	s/z + -im z lepim	s/z + -o z lep	s/z + -im z lepim

* Ako pridjev završava na „-ji“, „-nji“, „-ski“ ili „-ški“, onda u nominativu muškog roda ostaje i-završetak.

Deklinacija pridjeva u dvojini:

Pridjevi u dvojini			
Padež	Muški rod	Ženski rod	Srednji rod
Imenovalnik	-a lepa	-i lepi	-i lepi
Rodilnik	-ih lepih	-ih lepih	-ih lepih
Dajalnik	-ima lepima	-ima lepima	-ima lepima
Tožilnik	-a lepa	-i lepi	-i lepi
Mestnik	o/pri + -ih o/pri lepih	o/pri + -ih o/pri lepih	o/pri + -ih o/pri lepih
Orodnik	s/z + -ima z lepima	s/z + -ima z lepima	s/z + -ima z lepima

Deklinacija pridjeva u množini:

Pridjevi u množini			
Padež	Muški rod	Ženski rod	Srednji rod
Imenovalnik	-i lepi	-e lepe	-a lepa
Rodilnik	-ih lepih	-ih lepih	-ih lepih
Dajalnik	-im lepim	-im lepim	-im lepim
Tožilnik	-e lepe	-e lepe	-a lepa
Mestnik	o/pri + -ih o/pri lepih	o/pri + -ih o/pri lepih	o/pri + -ih o/pri lepih
Orodnik	s/z + -imi z lepimi	s/z + -imi z lepimi	s/z + -imi z lepimi

Ovako se tvori komparativ u slovenskom jeziku

Komparacija jednosložnih pridjeva u slovenskom

Kod pridjeva, koji se sastoje od jednog sloga, se komparativ tvori dodavanjem nastavka „-ši“.

Pri tome trebate obratiti pažnju na dvije stvari:

1. Ako pridjev završava na dva suglasnika, onda komparativ dobiva nastavak „-ejši“.
2. Pridjevi, koji završavaju na „-g“, „-h“, „-k“ ili „-z“, dobivaju nastavak „-ji“. Tijekom toga dolazi do glasovne promjene:
g → ž, h → š, k → č, z → ž

Primjer:

Neža je velika. Luka je **večji**. → Neža je velika. Luka je veći.

Komparacija višesložnih pridjeva

Komparativ višesložnih pridjeva se tvori dodavanjem nastavka „-ejši“.

Primjer:

pogumen, **pogumnejši** → hrabar, hrabriji

Sastavljeni komparativ

U nekim slučajima možete tvoriti komparativ i pomoću izraza „**bolj**“ + **pridjev u osnovnom obliku**, tj. „**manj**“ + **pridjev u osnovnom obliku**

Ovaj način komparacije ćete prije svega susresti kod pridjeva, koji završavaju na „-in“, „-ji“, „-ov“, „-ski“ ili „-ški“.

Primjer:

divji, **bolj divji** → divlji, divljiji

Ovako se tvori superlativ u slovenskom

Kako bi se tvorio superlativ, se komparativu pridjeva dodaje prefiks „**naj**“.

Primjer:

pogumen, pogumnejši, **najpogumnejši** → hrabar, hrabriji, najhrabriji

Komparativu pridjeva se dodaje „**najbolj**“, kako bi se tvorio superlativ.

Primjer:

divji, bolj divji, **najbolj divji** → divlji, divljiji, najdivljiji

Usporedba u slovenskom

U slovenskom se pridjevi mogu koristiti za usporedbu dvaju bića ili predmeta.

U slovenskom postoje dva izraza za usporedbu:

1. „od“ + pridjev u genitivu

Primjer:

Veći sam **od** tebe. → Veći sam od tebe

2. „kot“/ „kakor“ + pridjev u nominativu

Primjer:

Veći sem **kot** ti. → Veći sam nego ti.

Što biste trebali znati o glagolima u slovenskom jeziku:

Kako biste točno tvorili glagole u slovenskom, trebate za svaki glagol naučiti dva osnovna oblika.

Infinitiv (završava na -ti ili -či) Vam je potreban kako biste tvorili **supin**, **gerund** i **particip**.

Osnovom prezenta se smatra treće lice jednine glagola, na koju se dodaje nastavak **prezenta**.

Supin – posebnost slovenskog jezika

Supin ili supinum je oblik glagola, koji se pojavljuje samo u nekoliko jezika. Koristi se kod glagola, koji izriču neku vrstu kretnje ili opisuju rezultat neke radnje.

Supin se tvori iz infinitiva:

Samoglasnici na kraju otpadaju. Supin završava na -t ili -č.

Primjer:

Raditi: Infinitiv: delati → Supin: delat

Aspekt glagola – još jedna posebnost slovenskog jezika

Aspektom glagola se može točnije opisati kakvoća ili kolikoća jedne radnje.

U slovenskom postoje dva različita aspekta:

1. **Imperfektiv**: Radnje su **nesvršene**, **neograničene** ili **ponavljajuće**.

Primjer:

Oblačim se. → Oblačim se.

2. **Perfektiv**: Radnje su **svršene**, **ograničene** ili se odvijaju samo unutar jednog **određenog trenutka**.

Primjer:

Obleči se takoj. → Obuci se odmah.

Kako se tvori aspekt?

Nažalost ovdje ne postoji nikakvo egzaktno pravilo.

No po ovim pravilima se možete orijentirati:

1. U imperfektivu nema prefiksa.
On uglavnom odgovara osnovnom obliku glagola.
2. U perfektivu se može naći jedan od slijedećih prefiksa:
do-, iz-, na-, nad-, o-, ob-, od-, po-, pod-, pre-, pred-, pri-, pro-, raz-, s-, so-, u-, v-, vz-, -, za- (većina ovih prefiksa se tvore iz prijedloga).

Primjer:

imperfektiv: peti

perfektiv: zapeti

→ pjevati, zapjevati

Prezent - sadašnjost

Kako bi tvorili prezentske oblike Vam je potrebna osnovna prezenta.

Konjugacija prezenta			
Prezent	Prijevod	Dvojina	Prijevod
-m gledam	gledam		
-š gledaš	gledaš		
gleda	gleda		
-mo gledamo	gledamo	-va gledava	nas dvoje gledamo
-te gledate	gledate	-ta gledata	vas dvoje gledate
-jo gledaju	gledaju	-ta gledata	njih dvoje gledaju

Konjugacije najvažnijih glagola možete naći u dodatnom radnom listu.

Particip – osnova za perfekt i futur

Polazeći od participia možete tvoriti razna glagolska vremena u slovenskom jeziku.

Kako biste dobili particip trebate samo obrisati nastavak infinitiva (-ti ili -či) i dodati završetak -l.

Pri tom obliku se radi o **muškom** participu.

Kako biste tvorili **ženski** particip trebate dodati nastavak **-la**, a za **srednji rod** **-lo**.

Pozor:

Ako glagol, nakon oduzimanja infinitivnog nastavka, završava suglasnikom, onda se osnovi dodaje nastavak -el.

Primjer:

učiti (učiti) → učil (učeći)

Nepravilni particip

Popis nepravilnih glagola u participu			
Infinitiv		Particip	
priti	prići	prišel	prilazeći
pečiti	pečiti	pekel	pekući
jesti	jesti	jedel	jedujući
iti	ići	šel, šla, šlo	ideći
moći	moći	mogel, mogla, moglo	mogeći
vreći	baciti	vrgel	bacajući
cvreti	pržiti	cvrl	pržeći
krasti	krasti	kradel, kradla, kradlo	kradeći
teći	trčati	tekel, tekla, teklo	trčeći
zapreti	zatvoriti	zaprl	zatvarajući

Particip kao prilog

Particip se može koristiti i kao prilog.

Ovaj se oblik tvori tako, da za **muški rod** dodate **-t**, za **ženski rod** **-ta** a za **srednji rod** **-to**.

Vremenske forme zasnovane na participu

Ovako u slovenskom tvorite vremenske forme zasnovane na participu:

Glagolska vremena zasnovana na participu			
Perfekt		Futur	
gledao sam	sem + particip gledal sem	učit ću	bom + particip bom se učil
gledao si	si + particip gledal si	učit ćeš	boš + particip boš se učil
gledao je	je + particip gledal je	učit će	bo + particip bo se učil(a,o)
gledali smo	smo + particip gledali smo	učit ćemo	bomo + particip bomo se učili
gledali ste	ste + particip gledali ste	učit ćete	boste + particip boste se učili
gledali su	so + particip gledali so	učit će	bodo + particip bodo se učili
Dvojina			
nasdva gledali	sva + particip gledala sva	nasdva ćemo gledati	bova + particip bova se učila
vasdva ste gledali	sta + particip gledala sta	vasdva ćete učiti	bosta + particip bosta se učila
njihdva su gledala	sta + particip gledala sta	njihdva će učiti	bosta+ particip bosta se učila

Prošlost u slovenskom

Upravo smo Vam pokazali oblike perfekta.

Pri tome se radi o najvažnijem glagolskom vremenu u slovenskom jeziku.

U slovenskom ne postoji imperfekt.

Pluskvamperfekt se u govornom jeziku skoro ni ne koristi koristi i stoga ga nećemo obraditi u ovom pregledu.

Imperativ u slovenskom

Ovako se tvori imperativ u slovenskom jeziku.

Imperativ u slovenskom		
2. lice jednine	-i/ -j Pojdi!	Idi!
1. lice dvojine	-iva Pojdiva!	Idimo nasdva!
2. lice dvojine	-ajta/ -ita/ -jta Tecita!	Trčite vasdva!
1. lice množine	-mo Vsedimo se!	Sjednimo se!
2. lice množine	-ajte/ -ite/ -jte Vsedite se!	Sjednite se!

Što trebate znati o zamjenicama u slovenskom jeziku

Zamjenice se u slovenskom dekliniraju i dijele se na osobne, posvojne, povratne, povratno-posvojne, pokazne, upitne, odnosne i neodređene zamjenice.

Jaz, ti, on, ... - Osobne zamjenice

Deklinacija zamjenica						
	Nom.	Gen.	Dat.	Aku.	Lok.	Inst.
1. jd.	jaz	mene (me)	meni (mi)	mene (me)	pri meni	z menoj
2. jd.	ti	tebe (te)	tebi (ti)	tebe (te)	pri tebi	s teboj
3. jd.	on ona ono	njega nje njega	njemu njej njemu	njega njo njega	pri njem pri njej pri njem	z njim z njo z njim
1. dv.	midva	naju	nama	naju	pri naju	z nama
2. dv.	vidva	vaju	vama	vaju	pri vaju	z vama
3. dv.	onadva onidve	njiju	njima	njiju	pri njiju	z njima
1. mn.	mi	nas	nam	nas	pri nas	z nami
2. mn.	vi	vas	vam	vas	pri vas	z vami
3. mn.	oni/one	njih	njim	njih	pri njih	z njimi

Deklinacija zamjenica u slovenskom

Određene zamjenice se ne mijenjaju po rodu, licu ni broju. Mijenjaju se samo po padežu.

U tu skupinu spadaju odnosne, povratne, upitne i neodređene zamjenice.

Odnosna zamjenica „kateri“ se koristi kod osoba, a za sve ostalo se koristi „kar“.

Odnosnim zamjenicama možete indirektno izraziti nešto, što je već bilo spomenuto.

Tako možete izbjeći ponavljanja.

Povratne zamjenice se odnose na subjekt rečenice.

Padež	Odnosna zamjenica		Povratna zamjenica
	kateri	kar	
Imenovalnik	kateri (ki)	kar	se
Rodilnik	katerega	česar	sebe (se)
Dajalnik	kateremu (ki)	čemur	sebi (si)
Tožilnik	kogar	kar	sebe (se)
Mestnik	o/ pri katerem	o/ pri čemer	pri sebi
Orodnikse	s katerim	s čimer	s seboj (s sabo)

Upitne i neodređene zamjenice impliciraju pitanje.

Padež	Upitna zamjenica		Neodređena zamjenica	
	tko	što	netko	nešto
Imenovalnik	kdo	kaj	nekdo	nekaj
Rodilnik	koga	česa	nekoga	nečesa
Dajalnik	komu	čemu	nekomu	nečemu
Tožilnik	koga	kaj	nekoga	nekaj
Mestnik	pri kom	pri čem	pri nekom	pri nečem
Orodnik	s kom	s čim	z nekom	z nečim

„Kje je moj kovček? - Posvojne zamjenice u slovenskom

Posvojne zamjenice su promjenjive u rodu, broju i padežu, ovisno o imenici na koju se odnose.

Posvojne zamjenice se dekliniraju istim principom kao i pridjevi.

Deklinacije posvojnih zamjenica		
Muški rod	Ženski rod	Srednji rod
moj	moja	moje
tvoj	tvoja	tvoje
njegov, njen	njegova, njena	njegovo, njeno
naš	naša	naše
vaš	vaša	vaše
njihov	njihova	njihovo
Dvojina		
najin	najina	najino
vajin	vajina	vajino
njun	njuna	njunno

„Ta avto je moj.“ - Pokazne zamjenice u slovenskom

Pokazne zamjenice se, isto kao i posvojne zamjenice, dekliniraju poput pridjeva.

Deklinacija pokaznih zamjenica			
Muški rod	Ženski rod	Srednji rod	
ta	ta	to	taj, ta, to
isti	ista	isto	isti, ista, isto
tisti	tista	tisto	onaj, ona, ono
tak	taka	tako	takav, takva, takvo

Što trebate znati o građi rečenica u slovenskom jeziku

Građa rečenica u slovenskom

Struktura rečenica u slovenskom jeziku se orijentira po ovom pravilu:

Subjekt – Predikat – Objekt

Subjekt u rečenici u pravilu stoji u nominativu.

Predikat se uglavnom sastoji od glagola, koji se odnosi na objekt radnji.

Pogodbene rečenice u slovenskom

Želite li formulirati pogodbu ili kondicional u slovenskom?

Onda trebate ovako postupati:

- Pogodbena rečenica u sadašnjosti: bi + particip
Primjer:
Če bi imela več denarja, bi šla na dopust.
→ Kad bih imala više novaca, bih išla na dopust.
- Pogodbena rečenica u prošlosti: bi + bil/bila/bilo + particip
Primjer:
Če bi bil imel prejšnje leto več denarja, bi bil šel na dopust.
→ Da sam prošle godine imala više novaca, bila bih išla na dopust.

Što trebate znati o brojevima u slovenskom:

U slovenskom se osim nule svi brojevi dekliniraju.
Brojevi od nula do četiri se mijenjaju i po gramatičkom rodu.

Za brojeve od deset do dvadeset trebate jednostavno dodati nastavak „najst“
14 → štirinajst.

Desetice od 30 do 90 se tvore dodavanjem nastavka „deset“: 30 → trideset.
Jedinice i desetice se povezuju u dvoznamenkaste brojeve dodavanjem „-in“:
32 → dvaintrideset

Zanimljivost slovenskog jezika jest u tome, da se dvoznamenkasti brojevi veći od dvadeset čitaju, kao i u njemačkom, s desna na lijevo.

Brojevi od nula do deset

Slovenski brojevi od nula do deset	
0	nič, nula, nič
1	en, ena, eno
2	dva, dve, dva
3	tri, tri, tri
4	štirje, štiri, štiri
5	pet
6	šest
7	sedem
8	osem
9	devet
10	deset

Deklinacija brojeva

Princip deklinacije brojeva od četiri na dalje je isti kao kod pridjeva u množini.
Brojevi od jedan do četiri se nepravilno dekliniraju.

Deklinacija brojeva u slovenskom						
	Nom.	Gen.	Dat.	Aku.	Lok.	Inst.
1	en ena eno	enega ene enega	enemu eni enemu	enega eno eno	pri enem pri eni pri enem	z enim z eno z enim
2	dva dve dva	dveh	dvema	dva dve dva	pri dveh	z dvema
3	trije tri tri	treh*	tem*	tri*	pri trhe*	s tremi*
4	štirje štiri štiri	štirih*	štirim*	štiri*	pri štirih*	s štirimi*

* Sva tri gramatička roda imaju isti oblik.